

Õiguskantsler

Teie 28.09.2015 nr

Meie 21.03.2016 nr 6-1/151432/1601196

Raskes terviseseisundis isiku dokumendifoto

Austatud avaldaja

Tänapäevaste küsimuste tõstatamise eest seoses pikaajaliselt teadvusetus seisundis viibivast isikust dokumendifoto valmistamise nõudega.

Analüüsisin põhjalikult Teie kirjas käsitletut ning mõistan Teie muret. Lähedase inimese raske haigus on tõsine emotsionaalne katsumus ja sellega seotud kokkupuuted paindumatute õigusreeglite või bürokraatiaga võivad valu veelgi suurendada.

Riigikogu võttis 23.02.2016 vastu [isikut tõendavate dokumentide seaduse](#) (ITDS) muutmise seaduse, millega kaotati ITDS-ist nõue, et dokumendifoto peab olema valmistatud mitte varem kui 6 kuud enne dokumendi taotluse esitamist. Muudatust põhjendati muuhulgas asjaoluga, et kuna „praktikas on tõusetunud probleeme taotlejatega, kellel ei ole võimalik tervise seisundist tulenevalt (nt sünnijärgse puudega inimesed, haiglavoodis tilgutite all lebavad inimesed) esitada nõuetekohast fotot, siis muudatusettepanekuga jäetakse seadusest välja fotole esitatavad nõuded (sh nõue, et foto ei tohi olla tehtud varem kui 6 kuud enne taotluse esitamist)“, vt seletuskiri eelnõu [55 SE II lugemise juurde, lk 2](#).

Kuigi nõue, et dokumendifoto ei tohi olla vanem kui 6 kuud, sisaldub ka siseministri 1.12.2015 määruse nr 62 „[Isikut tõendava dokumendi väljaandmise taotlemisel fotole esitatavad nõuded](#)“ § 2 lõikes 4, on siseminister õiguskantslerile lubanud, et analüüsib võimalust erandjuhtudel 6 kuust vanemate fotode kasutamise lubamiseks isikut tõendavatel dokumentidel. Vt [siseministri vastused õiguskantsleri küsimustele](#). Selle lahenduse kasuks räägib ka seadusandja tahe eelnimetatud ITDS-i muudatuse vastuvõtmisel.

Seega võib Teie poolt tõstatatud küsimus laheneda sel viisil, et raskes terviseseisundis isiku puhul tekib võimalus talle dokumendi taotlemisel kasutada haiguse-eelset dokumendifotot. Loomulikult tuleb seejuures tagada isiku ühene tuvastamine ja kirjeldatud lahendus ei ole sobiv, kui haigusseisund on isiku välimust muutnud sellisel määral, et tema äratuntavus fotoga võrdlemisel ei ole tagatud. Jälgin, millisele seisukohale siseminister dokumendifotot puudutavate nõuete ajakohastamisel asub.

Siiski ei saa öelda, et pikaajaliselt raskes terviseseisundis viibivast isikust (nt koomas viibivast isikust) dokumendifoto valmistamise või selle dokumenti kandmise nõue oleks iseenesest

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

põhiseadusega vastuolus. Pigem tuleneb põhiseadusest riigi kohustus tagada tasakaal ühelt poolt fotografeeritava isiku põhiõiguste ning teisalt nende põhiseaduslike väärtuste vahel, millel tugineb dokumendi väljaandmise kohustus (eelkõige avalik kord ja teiste isikute õigused ning vabadused). Dokumendifoto valmistamine isikust ja selle otstarbekohane kasutamine dokumendis ei riiva inimväärikust, kui isik on kujutatud oma loomulikus olekus. Samuti võib see olla eraeluvabaduse proportsionaalne piirang, kui tagatud on dokumendis sisalduvate isikuandmete kaitse: eelkõige, et dokument ei sattu kõrvaliste isikute kätte või selles sisalduvad andmed ei saa avalikuks. Pikaajaliselt teadvusetus seisundis viibivale isikule määratakse kohtu poolt eestkostja, kes korraldab ka eestkostetava isikut tõendavate dokumentide hoidmisega seonduvat. Praegu ei ole põhjust arvata, et isikuandmete kaitse ei oleks sellisel juhul tagatud.

Loodan, et neist selgitustest on abi.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: Siseministeerium (avaldaja isikuandmeteta).